

кордону пунктів пропуску в Центральній Азії <https://m.akipress.com/news:683322>

[2] В Сиане підписан очередной документ по строительству железной дороги Китай — Кыргызстан — Узбекистан <https://economist.kg/novosti/2023/05/19>

[3] В Бишкеке открылся офис проекта железной дороги Китай - Кыргызстан – Узбекистан <https://kaktus.media/doc/474260>

УДК 658.6.86:339.98

ЛОГІСТИЧНА ПІДТРИМКА ДІЯЛЬНОСТІ ЗЕРНОТРЕЙДЕРІВ

LOGISTIC SUPPORT FOR GRAIN TRADERS' EXPORT ACTIVITIES

Докт. екон. наук О.М. Кібік¹, О.В. Ковиркіна²

¹Національний університет «Одеська юридична академія» (м. Одеса)

²Національний університет «Одеська політехніка»

D. Sc. (Econ.) O.M. Kibik¹, O.V. Kovyorkina²

¹National University "Odesa Law Academy" (Odesa city)

²Odesa Polytechnic National university

Українська економічна система та національні бізнес-структури є елементами глобальної економічної системи. Відповідно вітчизняна експортоорієнтована сфера одночасно залежить та впливає на результати функціонування світової економіки. Залежність є більш сильною, ніж вплив. Частка України у світовому виробництві складає лише 0,2%. Однак на деяких ринках Україна є потужним гравцем. Серед таких ринків слід відзначити ринок агропродукції, зокрема зерна [1].

Український експорт зернових культур у 2022 р. зменшився на 3,2 млрд дол. (на 26,2%), при цьому на продукцію АПК та харчової промисловості припадає найбільша питома вага в українському експорті (53,0%).

Зернотрейдинг в умовах війни – це новий досвід для вітчизняних підприємств оптової торгівлі, які зіткнулися з низкою труднощів та проблем.

Широкомасштабні військові дії на території України призвели до розриву ланцюжків поставок, різкого падіння обсягів експорту зерна, суттєвого коливання світових цін на зерно, дефіциту пропозиції продуктів харчування тощо. Враховуючи те, що сільськогосподарське виробництво в Україні є значною мірою експортоорієнтованим, необхідно забезпечити експорт багатомільйонних запасів зернових, олійних культур, рослинних олій, шротів тощо.

Особливістю сучасного етапу є диверсифікація експортної логістики

та ринків збуту. Відбулися зміни у складі учасників ринку. Так транснаціональні компанії, які раніше активно працювали на зерновому ринку України, через ризики практично припинили свою діяльність після початку війни. До експортного процесу долучилися компанії, які раніше не мали відповідного досвіду або мали незначну практику.

Для зернотрейдерів найсуттєвішою проблемою у цей час є логістична складова. Основними причинами є відсутність транспортних засобів у достатній кількості. Вагони стоять у чергах на кордоні, автівки транспортують зерно протягом тривалого періоду часу, можливості морського транспорту заблоковані на значний відсоток. Значна частина рухомого складу не повністю пристосована до вимог Європейського Союзу з перевезень.

У трейдерів в ланцюжку поставок зерна на кожному етапі виникають певні труднощі. На етапі доставки із сільськогосподарського підприємства до порту або кордону виникають організаційні проблеми. Під час зберігання накопиченого товару на терміналах Дунаю чи Одеси існує ризик його фізичної втрати.

Зернотрейдери повинні забезпечити постачання зерна в потрібний час і кількості. Логістичні можливості зернотрейдерів належать до їхніх стратегічних ресурсів з точки зору планування та впровадження стратегій, заснованих на вдосконаленні операційної ефективності та операційної продуктивності.

Логістичний потенціал є передумовою забезпечення конкурентоспроможності бізнес-структур з врахуванням впливу нестабільності глобального середовища за рахунок таких чинників: швидкість, час, якість [2]. Логістична діяльність – це основний елемент ефективного управління ланцюгом постачання, особливо для сфери зернотрейдингу.

Розвиток логістичного потенціалу експортерів-зернотрейдерів позитивно впливає на їхні фінансові показники та результати зростання. Задля забезпечення такого розвитку необхідно використовувати сучасні підходи, які дозволяють підвищити ефективність використання економічних ресурсів, зокрема кадрових. Орієнтація на навчання – це підхід, який використовують сучасні експортоорієнтовані бізнес-структури всього світу. В літературі зазвичай розглядаються чотири виміри такого підходу: команда, система, виміри навчання та колективної пам'яті [3].

Підводячи підсумок треба зазначити, що серед основних етапів реалізації експортної діяльності є логістична підготовка. Застосування сучасних технологій підвищує рівень ефективності логістичного потенціалу експортоорієнтованих підприємств, зокрема зернотрейдерів.

[1]. Кібік О., Ковирікіна О. Логістична складова в системі управління експортоорієнтованими

бізнес-структурами в умовах глобальної невизначеності. Розвиток методів управління та господарювання на транспорті, 2023. 2(83). С. 107-117. URL: <https://doi.org/10.31375/0000-0001-9587-578X>

[2]. Fernandes D.W., Moori R.G. & Vitorino Filho V.A. Logistic service quality as a mediator between logistics capabilities and customer satisfaction. *Revista de Gestão*. 2018. 25(4). P. 358-372. URL: <https://doi.org/10.1108/REG-01-2018-0015>

[3]. Ismail M.D., Hamid R.A., Senik Z.C., Othman A.S. & Juhdi N.H. SMEs' export performance: The effect of learning orientation and innovativeness. *Jurnal Pengurusan (UKM Journal of Management)*. 2018. 54. P. 3-14.

УДК 656.223

**ВИЗНАЧЕННЯ ПРИДАТНОСТІ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ
ДЛЯ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ**

**DETERMINING THE SUITABILITY OF VEHICLES FOR THE
TRANSPORTATION OF CARGO BY RAIL TRANSPORT**

канд. техн. наук А.О. Ковальов, О.В. Ковальова

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

A. Kovalov PhD (Tech.), O. Kovalova PhD (Tech.)

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Підвищення рівня конкурентоспроможності залізничного транспорту в сфері вантажних перевезень є підставою для можливого збільшення обсягів перевізної роботи, від якої залежить не тільки економічне положення транспорту, але й більш ефективний розвиток економіки країни. У теперішній час системи, що пов'язані з управлінням перевізним процесом та комерційною роботою залізниць, потребують впровадження новітніх інформаційних технологій. Отже, виникає нагальна потреба їх розробки для забезпечення відповідного рівня схоронності вантажів при перевезенні.

В процесі транспортування вантажів одним з головних факторів, що впливає на рівень їх схоронності, є стан транспортного засобу як в технічному, так і в комерційному відношенні [1].

Здатність транспортного засобу до забезпечення перевезення вантажів в залежності від терміну його експлуатації наведено на рис.1.